

Кейс «Депутати з конфліктом»

Доброчесність органів місцевого самоврядування є важливою умовою громадської довіри до органів влади. Доброчесність членів місцевих рад, безперечно, передбачає уникнення конфлікту інтересів. Конфлікт інтересів - це ситуація, що може виникнути при голосуванні (прийняті рішень) у разі наявності суперечностей між приватним інтересом/ особистою зацікавленістю особи та її службовими повноваженнями, що впливає на його неупередженість при прийнятті рішень.[i] По суті, депутат місцевої ради буде голосувати за ухвалення рішень, вигідних або особисто йому, або його працедавцю тощо.

Законодавством України передбачено лише, що члени місцевих рад зобов'язуються публічно (на засіданні) оголошувати про наявність такого конфлікту інтересів[ii], а сам вибір голосувати чи утриматися при розгляді такого питання покладається цілком і повністю на розсуд народних обранців, на їх моральні переконання.

На жаль, значна кількість депутатів місцевих рад зловживає цим законодавчим недоліком та не виконує навіть тих елементарних норм закону про публічне оголошення наявності у них конфлікту інтересів.

Було виявлено 28 випадків, у яких групи депутатів місцевих рад голосували за рішення на користь підприємств, у яких вони працюють або співвласниками яких вони є.[iii]

Зокрема, у Павлоградській міській раді значна частина депутатів є штатними працівниками (часто – на керівних посадах) підприємств, що входять до холдингу ДТЕК. 23 червня 2018 року у міській раді відбулось голосування за надання гірничого відводу для ПрАТ «Павлоградвугілля» (структурний підрозділ ДТЕКу). Вирішальне значення для результатів голосування мало те, що 9 депутатів (із 23, які проголосували «за») були працівниками цього підприємства чи суміжних і належних до структури холдингу. Більше того, депутати порушили навіть найпростішу вимогу антикорупційного законодавства – задекларувати наявність конфлікту інтересів.[iv]

Інша ситуація: 12 із 26 депутатів Курахівської міської ради Донецької області є працівниками «ДТЕК КУРАХІВСЬКА ТЕС», яка є відокремленим підрозділом «ДТЕК СХІДЕНЕРГО». 14 березня 2018 року ці депутати

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізовується
Фондом Інновацій та Розвитку

прийняли рішення щодо погодження інвестиційної програми «Розробка робочого проекту Капітальний ремонт вуличного трубопроводу м. Курахів «ДТЕК КУРАХІВСЬКА ТЕС». Усі присутні депутати ради - а це разом з головою 16 осіб - проголосували “ЗА”, у тому числі й 8 працівників ДТЕК КУРАХІВСЬКА ТЕС. При цьому вони не заявили про конфлікт інтересів і їхні голоси були вирішальними при ухваленні рішення.[v]

5 із 14 депутатів Кіровської (Пальчиківської) сільради Полтавської області працюють у ВСК «Злагода» У червні 2018 року вони 12-ма головами проголосували за рішення сільради про укладання договору оренди земельної ділянки СВК «Злагода». Двоє працівників ВСК “Злагода” (інші троє у день голосування були відсутніми) проголосували за рішення на користь підприємства, в якому самі й працюють, не заявляючи про конфлікт інтересів.[vi]

Подібні ситуації виникали ще у 25 випадках, в результаті чого були прийняті необ’єктивні рішення.

Після актуалізації цієї проблеми Велика Палата Верховного Суду України затвердила висновки щодо конфлікту інтересів депутатів місцевої ради і, таким чином, роз’яснила депутатам, як голосувати в умовах конфлікту інтересів, щоб ухвалене рішення не було визнане нікчемним: «Для встановлення порушення процедури прийняття рішення, визначальним є сам факт участі депутата у голосуванні за наявності конфлікту інтересів (незалежно потенційного чи реального), а не вплив такого голосування на прийняте рішення з урахуванням наявності кваліфікованої більшості, необхідної для прийняття позитивного рішення колегіальним органом».[vii]

Також повідомляється, що ухвалене в умовах реального конфлікту інтересів у одного з депутатів рішення органу місцевого самоврядування компрометує, спалює таке рішення, та, як наслідок, нівелює довіру суспільства до органів місцевого самоврядування в цілому. [viii]

[i] Людмила Євсеєнко, Олександр Сердюк, Роман Яковлев «Конфлікт інтересів депутатів

при прийнятті рішень місцевими радами: проблема та шляхи її усунення». - Режим доступу:

https://docs.wixstatic.com/ugd/f7a31b_4b7c1cb700864c44a42fbec9dc4b3041.pdf

[ii] Закон України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 рок.- Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

[iii] Людмила Євсеєнко «Депутати з конфліктом». - Режим доступу: https://wikiinvestigation.org/article/conflict_of_interests/Людмила%20Євсеєнко/5bfaa8ee5dd224676f1e45db

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізовується
Фондом Інновацій та Розвитку

[iv] Людмила Євсеєнко, Олександр Сердюк, Роман Яковлев «Конфлікт інтересів депутатів

при прийнятті рішень місцевими радами: проблема та шляхи її усунення». - Режим доступу:

https://docs.wixstatic.com/ugd/f7a31b_4b7c1cb700864c44a42fbec9dc4b3041.pdf

[v] Людмила Євсеєнко «Депутати з конфліктом». - Режим доступу:

https://wikiinvestigation.org/article/conflict_of_interests/Людмила%20Євсеєнко/5bfaa8ee5dd224676f1e45db

[vi] Людмила Євсеєнко «Депутати з конфліктом». - Режим доступу:

https://wikiinvestigation.org/article/conflict_of_interests/Людмила%20Євсеєнко/5bfaa8ee5dd224676f1e45db

[vii] Постанова Великої Палати Верховного Суду від 20.03.2019 р. (справа №442/730/17, провадження № 14-557цс18).

[viii] ВСУ підтримав позицію WikiInvestigation щодо голосування депутатів в умовах конфлікту інтересів. - Режим доступу:

<https://idf.solutions/ua/vsu-pidtrimav-pozitsiyu-wikiinvestigation-shhodo-golosuvannya-deputativ-v-umovah-konfliktu-interesiv/>

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізовується
Фондом Інновацій та Розвитку